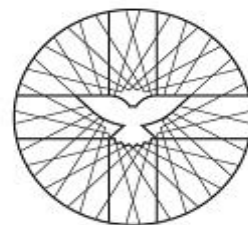

Jaarrekening 2020

21 juni 2021

Protestantse Kerk

**PROTESTANTSE KERK
DEN HAAG**

	Pagina
Balans per 31 december	3
Exploitatie 2020	4
Waarderingsgrondslagen en resultaat - bepalingsgrondslagen	5
Toelichting op de balans	8
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen, gebeurtenissen na balansdatum	14
Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten - details	15
Balans en exploitatie Abdijkerkhof	22
Bijlage - Exploitatie overzicht centraal	
Bijlage - Exploitatie overzicht wijkgemeenten	

Balans per 31 december

Activa

	2020	2019
<i>Vaste activa</i>		
Materiële vaste activa		
Kerkgebouwen en -terreinen	€ 137.762	€ 172.569
Inventaris	€ 18.845	€ 22.568
	€ 156.607	€ 195.137
Vastgoedbeleggingen	€ 2.018.000	€ 1.869.000
Financiële vaste activa		
Leningen u/g	€ 525.000	€ 954.145
Inschrijvingen kerkelijk grootboek	€ 455.294	€ 455.294
Effecten	€ 10.075.653	€ 10.015.413
Overige Financiële vaste activa	€ -	€ -
	€ 11.055.947	€ 11.424.852
<i>Vlottende activa</i>		
Vorderingen op korte termijn		
Debiteuren	€ 14.135	€ 32.560
Overige vorderingen	€ 325.425	€ 427.067
	€ 339.560	€ 459.627
Liquide middelen	€ 6.292.863	€ 4.338.427
	<u>€ 19.862.977</u>	<u>€ 18.287.043</u>

Passiva

	2020	2019
Eigen vermogen		
Algemene reserve centraal	€ 11.646.911	€ 9.933.017
Herwaarderingsreserve	€ 2.017.993	€ 1.868.993
Algemene reserve wijken	€ 4.235.287	€ 4.187.845
Bestemmingsreserves wijken	€ 89.046	€ 98.375
	€ 17.989.237	€ 16.088.230
Fondsen derden	€ 76.471	€ 76.471
	€ 18.065.708	€ 16.164.701
Voorzieningen	€ 1.023.672	€ 1.339.330
Schulden op korte termijn		
Crediteuren	€ 183.703	€ 201.811
Overige schulden	€ 589.894	€ 581.201
	€ 773.597	€ 783.012
	<u>€ 19.862.977</u>	<u>€ 18.287.043</u>

Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten

	<i>jaarrekening</i> 2020	<i>begroting</i> 2020	<i>jaarrekening</i> 2019
80 opbrengsten onroerende zaken	€ 456.863	€ 544.323	€ 849.253
81 opbrengsten uit rente en dividenden	€ 191.819	€ 193.910	€ 180.337
82 opbrengsten uit stichtingen/kassen en fondsen	€ 78.301	€ 16.871	€ 27.468
83 opbrengsten levend geld	€ 1.236.215	€ 1.157.561	€ 1.216.251
84 door te zenden collecten en giften	€ 9.804	€ -	€ 23.745
85 opbrengsten uit subsidies en bijdragen	€ 223.050	€ 125.500	€ 233.546
Totaal baten structureel	€ 2.196.052	€ 2.038.165	€ 2.530.600
40 kosten kerkelijke gebouwen exclusief afschrijvingen	€ 515.716	€ 578.683	€ 558.622
41 kosten overige eigendommen en inventarissen	€ 92.433	€ 105.640	€ 384.149
42 afschrijvingen onroerende zaken, installaties/invent.	€ 41.944	€ 9.079	€ 44.157
43 pastoraat resp. diaconaal pastoraat	€ 994.393	€ 911.827	€ 1.069.258
44 lasten kerkdiensten en kerkelijke activiteiten	€ 40.516	€ 64.530	€ 62.193
45 verplichtingen/bijdragen aan andere organen	€ 132.255	€ 109.052	€ 125.771
46 salarissen en vergoedingen	€ 559.902	€ 586.158	€ 594.272
47 kosten beheer, administratie en archief	€ 322.446	€ 318.911	€ 275.726
48 rentelasten/bankkosten	€ 85.556	€ 82.281	€ 86.942
53 afdrachten door te zenden collecten en giften	€ 9.804	€ -	€ 23.745
Totaal lasten structureel	€ 2.794.965	€ 2.766.161	€ 3.224.835
Resultaat structureel	€ -598.913	€ -727.996	€ -694.235
95 incidentele baten	€ 3.168.607	€ -	€ 3.325.082
60 incidentele lasten ten laste van bestemmingsreserves	€ 51.320	€ -	€ 67.911
65 incidentele lasten overig	€ 617.369	€ -	€ 755.559
Resultaat incidenteel	€ 2.499.918	€ -	€ 2.501.611
Totaal resultaat	€ 1.901.005	€ -727.996	€ 1.807.376
Nadere specificatie Resultaat structureel:			
Resultaat structureel Centraal	€ -450.724	€ -454.650	€ -487.653
Resultaat structureel Wijken	€ -148.189	€ -273.346	€ -206.582
Resultaat structureel	€ -598.913	€ -727.996	€ -694.235
Resultaatbestemming:			
Bestemmingsreserves wijken	€ -9.329		
Wijkreserves	€ 44.559		
Herwaarderingsreserve	€ 149.000		
Algemene reserve/ best.reserve Centraal	€ 1.716.775		
Fondsen derden	€ -		
Totaal resultaat	€ 1.901.005		

Waarderingsgrondslagen en resultaat - bepalingsgrondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Richtlijnen Begroting en Jaarverslaggeving Protestantse Kerk Nederland (RBJPKN).

Wijzigingen t.o.v. de grondslagen boekjaar 2019:

Vanaf boekjaar 2020 is de richtlijn uitgebreid met vastgoedbeleggingen. Gebouwen die niet worden aangehouden voor activiteiten van de kerk worden gewaardeerd als vastgoedbelegging, waarbij als actuele waarde de WOZ-waarde wordt voorgeschreven.

Door invoering van deze nieuwe richtlijn is sprake van een stelselwijziging zoals hieronder wordt besproken.

Vergelijkende cijfers

Als vergelijkende exploitatiecijfers staan vermeld de begroting 2020 en de werkelijke cijfers 2019. Voor de balans zijn de cijfers per 31 december 2019 als vergelijking opgenomen.

Verbonden partijen

Stek, stichting voor stad en kerk te Den Haag is een verbonden partij. Overwegingen hierbij zijn, dat medewerkers van Stek beleids- en beheerswerkzaamheden uitvoeren voor de het CvK, waarvoor een overeenkomst kosten gemene rekening geldt.

Stichting Oostduin is een verbonden partij. Deze stichting beheert het landgoed en opstallen park Oostduin; het CvK is vertegenwoordigd in het bestuur.

Beheersstichting Duinzichtkerk is een verbonden partij. De Duinzichtkerk is onderdeel van de wijkcombinatie IV, maar de exploitatie van de Duinzichtkerk wordt niet in de consolidatie van deze jaarrekening betrokken.

De Stichting Grote of St Jacobskerk (SGoJK) is een verbonden partij. Het CvK is vertegenwoordigd in het bestuur van de SGoJK. Daarnaast is de Stichting Fondsbeheer Grote Kerk een verbonden partij. Ook in dit laatste bestuur is het CvK vertegenwoordigd.

Stelselwijziging

Er is een aantal gebouwen waarvoor de nieuwe richtlijn inzake vastgoedbeleggingen van toepassing zijn (stelselwijziging).

Effecten stelselwijzigingen

De stelselwijziging leidt tot de volgende wijzigingen in de vergelijkende cijfers over 2019:

Materiële vaste activa - gebouwen	7 lager
Vastgoedbeleggingen	1.869.000 hoger
Herwaarderingsreserve	1.868.993 hoger
Bijzondere bate	156.000 hoger
Resultaat boekjaar	156.000 hoger

Volgens de richtlijnen wordt de stelselwijziging als herwaarderingsreserve verwerkt in het eigen vermogen per 31 december 2019.

Waarderingsgrondslagen en resultaat - bepalingsgrondslagen

Grondslagen voor de waardering

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs of tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen historische aanschafwaarden verminderd met lineaire afschrijving naar tijdsgelang, tot een restwaarde van € 1.

De afschrijvingen worden berekend op basis van de volgende afschrijvingspercentages over de aanschaffingswaarde per jaar:

Gebouwen	4%
Verbouwingen	10%
Inventaris	20%

Vastgoedbeleggingen

Een vastgoedbelegging is een onroerende zaak die wordt aangehouden of wordt ontwikkeld om huuropbrengsten of waardestijging of beide te realiseren en niet voor de activiteiten van de kerk. De eerste waardering van een vastgoedbelegging geschiedt tegen verkrijgingsprijs, inclusief de transactiekosten. Vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde, tenzij de aanschafwaarde hoger is dan de actuele waarde.

De actuele waarde is voor alle materiële vaste activa, niet zijnde kerkgebouwen en installaties en inventaris, de reële waarde. De reële waarde in deze richtlijn is voor panden de WOZ-waarde en voor landerijen de fiscale waardering, zoals jaarlijks bekend gemaakt door de Belastingdienst .

Financiële vaste activa

In afwijking van de RBJPKN worden beleggingen gerubriceerd als financiële vaste activa (en niet als vlottende activa), omdat het geheel van de beleggingen bedoeld is om duurzaam te worden aangehouden.

Effecten worden gewaardeerd op marktwaarde volgens opgave van de vermogensbeheerders.

Vlottende activa

De vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat onder meer uit bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen.

Aan bestemmingsreserves is door het College van Kerkrentmeesters een bepaalde bestemming gegeven; aan bestemmingsfondsen is door derden een beperkte bestedingsmogelijkheid aangebracht.

Voorzieningen

De voorziening voor groot onderhoud wordt gevormd voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van panden, gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan. De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde.

Kortlopende schulden

Deze worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Waarderingsgrondslagen en resultaat - bepalingsgrondslagen

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Kerkgebouwen

De totale verzekerde waarde van de kerkgebouwen bedraagt € 72.642.300.
(exclusief de waarde van de Nieuwe Kerk).

De volgende kerkgebouwen zijn eigendom van de Protestantse Gemeente te 's-Gravenhage:

Abdijkerk	Kloosterkerk	Shalomkerk
Bergkerk	Lukaskerk	
Bethlehemkerk	Maranathakerk	
Bosbeskapel	Marcuskerk	
Grote Kerk	Nieuwe Kerk	

Waardering kerkgebouwen afgeschreven tot 1 euro per gebouw.	€	13
Verkoop Valkenboskerk en Ontmoetingskerk	€	-2
<u>Boekwaarde 31 december 2020</u>	€	<u>11</u>

Bij de Marcuskerk en de Shalomkerk horen kosterswoningen die onlosmakelijk met de kerken verbonden zijn.
De volgende kosterswoningen zijn los te zien van de kerken waar de woningen bij horen:

Klimopstraat 192 bij de Bethlehemkerk	€	1
<u>Boekwaarde 31 december 2020</u>	€	<u>1</u>

Pastorieën

De totale verzekerde waarde van de pastorieën bedraagt € 860.700.
Het betreft de volgende panden:

Willem III straat 30	€	1
Fuutlaan 3	€	1
<u>Boekwaarde 31 december 2020</u>	€	<u>2</u>

Overige onroerende zaken

De totale verzekerde waarde van de objecten bedraagt € 2.054.700.
(exclusief Azaleastraat 2).

Waardering overige gebouwen met kerkelijke functie zijn afgeschreven tot 1 euro per gebouw.	€	1
Azaleastraat 2 (dit pand is overgedragen aan de PGG bij de liquidatie van stichting Eltheto)	€	1
<u>Boekwaarde 31 december 2020</u>	€	<u>1</u>

Willem III straat 38a:		
Boekwaarde 1 januari 2020	€	83.566
Afschrijvingen dit jaar	€	5.143
<u>Boekwaarde 31 december 2020</u>	€	<u>78.423</u>

Verbouwingen

Azaleastraat 2 verbouwing:		
Boekwaarde 1 januari 2020	€	88.986
Afschrijvingen dit jaar	€	29.662
<u>Boekwaarde 31 december 2020</u>	€	<u>59.324</u>

<u>Totaal kerkgebouwen en -terreinen</u>	€	<u>137.762</u>
--	---	----------------

Inventaris

Boekwaarde 1 januari 2020	€	22.567
Aanschaffingen dit jaar	€	3.416
	€	25.983
Afschrijvingen dit jaar	€	7.139
<u>Boekwaarde 31 december 2020</u>	€	<u>18.845</u>

<u>Totaal Materiële vaste activa</u>	€	<u>156.607</u>
--------------------------------------	---	----------------

Toelichting op de balans

Vastgoedbeleggingen

Boekwaarde 1 januari 2020	€	1.869.000
Herwaarderingen dit jaar	€	149.000
<u>Boekwaarde 31 december 2020</u>	€	<u>2.018.000</u>

Specificatie:

Valkenboslaan 111	(gewaardeerd op actuele waarde)	€	373.000
Klimopstraat 190	(gewaardeerd op actuele waarde)	€	295.000
Miquelstraat 50-52	(gewaardeerd op actuele waarde)	€	350.000
Dr. HJ v Mooklaan 97	(gewaardeerd op actuele waarde)	€	355.000
J Luijkenlaan 92a	(gewaardeerd op actuele waarde)	€	260.000
Bosbesstraat 7 bij de Bosbeskapel	(gewaardeerd op actuele waarde)	€	220.000
2e Sweelinckstraat 231 bij de Maranathakerk	(gewaardeerd op actuele waarde)	€	165.000

Totaal Vastgoedbeleggingen

€ 2.018.000

Financiële vaste activa

Leningen u/g

Stichting SCW d' Eglise Evangelique de la Haye (i.v.m. verkoop Exoduskerk)

Hoofdsom € 1.056.357. De rente bedraagt: 2,5% p/j van 1 januari 2012 t/m 31 december 2021, 2,75% p/j van 1 januari 2022 t/m 31 december 2031, 3,25% p/j van 1 januari 2032 t/m einde van de looptijd. De looptijd van de lening is 36 jaar.

De terugbetaling vindt plaats in jaarlijkse annuïteiten als volgt: in 2012 30.000, in 2013 40.000, in 2014 50.000, in 2017 t/m 2048 50.000 (annuïteit = rente + aflossing).

Bij verkoop van het pand door de schuldenaar of aan het einde van de looptijd dient het gehele bedrag te worden afgelost.

De PGG heeft een aantal gesprekken met de stichting SCW gevoerd omdat de afspraken onvoldoende zijn nagekomen. Dit speelt al een aantal jaren. De (nieuwe) afspraken zijn nog niet definitief. In verband met de Corona-omstandigheden is in overleg de terugbetaling tijdelijk opgeschort.

Boekwaarde 1 januari 2020	€	980.144
Aflossingen dit jaar	€	2.504
Kortlopend deel	€	-26.000
<u>Boekwaarde 31 december 2020</u>	€	<u>956.648</u>
Afwaardering	€	-431.648
Aangezien de geschatte waarde van het onderpand lager is dan het restant van de lening is uit voorzorg een voorziening opgenomen voor het verschil.		
<u>Totaal leningen u/g</u>	€	<u>525.000</u>

Inschrijving Kerkelijk Grootboek - deposito SKG

€ 455.294

Effecten

	31-12-2020	31-12-2019
Vermogensbeheer	€ 9.757.893	€ 9.680.853
Overige beleggingen	€ 317.760	€ 334.560
<u>Totaal effecten</u>	<u>€ 10.075.653</u>	<u>€ 10.015.413</u>

Toelichting op de balans

Verdeling en waarde effecten per 31-12-2020

	ABN AMRO	Overig
Aandelen	€ 4.890.800	€ 317.760
Obligaties	€ 4.360.118	€ -
Liquiditeiten	€ 506.975	€ -
	<u>€ 9.757.893</u>	<u>€ 317.760</u>

Vlottende activa

Vorderingen

Debiteuren en overige vorderingen	31-12-2020	31-12-2019
<u>Centraal</u>		
Debiteuren	€ 9.580	€ 24.359
Kortlopende deel langlopende vorderingen	€ 26.000	€ 41.774
Doorbelastingen derden:		
Door te belasten Diakonie	€ 22.320	€ 21.118
Door te belasten aan Kloosterkerk	€ 22.339	€ 15.419
Door te belasten aan Aandachtscentrum	€ 33.493	€ 30.927
Door te belasten Houtrustkerk/Zoetermeer	€ 45.548	€ 57.430
Bevoorschotting St. Grote of Sint-Jacobskerk inzake groot onderhoud toiletten en verwarming	€ 150.000	€ -
Af: uitgaven St. Grote of Sint-Jacobskerk inzake groot onderhoud toiletten en verwarming	€ -118.080	€ -
Bevoorschotting St. Grote of Sint-Jacobskerk inzake BRIM-subsidie	€ 44.720	€ -
Vooruitbetaalde bedragen/nog te ontvangen	€ 25.910	€ 169.591
Overig	€ 8.714	€ 21.317
<u>Wijkgemeenten</u>		
Debiteuren	€ 4.555	€ 8.202
Overig (met name energie-afrekening/energiebelasting)	€ 64.461	€ 69.490
<u>Totaal vorderingen</u>	<u>€ 339.560</u>	<u>€ 459.627</u>

Liquide middelen

Centraal	€ 6.175.919	€ 4.214.128
Wijkgemeenten	€ 116.944	€ 124.299
<u>Totaal liquide middelen</u>	<u>€ 6.292.863</u>	<u>€ 4.338.427</u>

De liquide middelen zijn vrij besteedbaar.

Toelichting op de balans

Passiva

Eigen vermogen

	01-01-2020	overig	gewone expl.	bijz.resultaat	31-12-2020
<i>Centraal</i>					
Algemene reserve	€ 9.933.017				€ 9.933.017
Gewone expl. Centraal			€ -450.721		€ -450.721
Gewone expl. wijken			€ -148.190		€ -148.190
Bijzonder resultaat				€ 2.499.918	€ 2.499.918
Toerekening aan herw.res				€ -149.000	€ -149.000
Toerekening aan wijken		€ -2.883	€ 21.513	€ -56.743	€ -38.113
	€ 9.933.017	€ -2.883	€ -577.398	€ 2.294.175	€ 11.646.911
Herwaarderingsreserve					
Herwaarderingsreserves	€ 1.868.993			€ 149.000	€ 2.017.993
<i>Wijken</i>					
Algemene reserve wijken	€ 4.187.845				€ 4.187.845
Gewone expl.		€ 2.883	€ -21.513		€ -18.630
Bijz.resultaat				€ 66.072	€ 66.072
Totaal	€ 4.187.845	€ 2.883	€ -21.513	€ 66.072	€ 4.235.287
			(zie specificaties op de volgende pagina)		
Bestemmingsreserves					
Wijkgemeente Den Haag Zuidwest					
Orgelfonds Abdijkerk	€ 28.743		€ -	€ -	€ 28.743
Inrichtingsf.Bosbesk.	€ 725		€ -	€ -	€ 725
Wijkgemeente De Drieklank					
Past.fonds Marcuskerk	€ 59.578		€ -	€ -	€ 59.578
Wijkgemeente Lukaskerk					
Orgelfonds Lukaskerk	€ 9.329		€ -	€ -9.329	€ -
Totaal	€ 98.375	€ -	€ -	€ -9.329	€ 89.046
<i>Tussensaldo wijken</i>		€ 2.883	€ -21.513	€ 56.743	
Totaal Reserves	€ 16.088.230	€ -	€ -598.911	€ 2.499.918	€ 17.989.237

Toelichting op de balans

Specificatie wijkreserves

	01-01-2020	Overig	Mutatie res.*	Bijz.result.	31-12-2020
Wijkgemeente Den Haag Zuidwest					
Abdijkerk	€ 535.476		€ -3.925	€ -	€ 531.551
Bosbeskapel	€ 204.336		€ -22.383	€ -	€ 181.953
Shalomkerk	€ 340.971		€ -	€ -9.801 a	€ 331.170
Wijkgemeente Den Haag West					
Bergkerk	€ 703.063		€ -	€ 90.996 b	€ 794.059
Maranathakerk	€ 283.527	€ 2.883	€ -5.578	€ -12.232 c	€ 268.600
Wijkgemeente De Drieklank					
Juliana/Valkenboskerk	€ 100.135		€ -	€ -12.296 d	€ 87.839
Marcuskerk	€ 525.945		€ -	€ -	€ 525.945
Kerk in Laak	€ 263.662		€ -	€ -	€ 263.662
Wijkgemeenten Haagse Hout-Archipel					
Bezuidenhout/Chr. Triumfatork	€ 171.430		€ -	€ -1.197 e	€ 170.233
Kruispunt	€ 361.166		€ -	€ -	€ 361.166
Wijkgemeente Lukaskerk					
Lukaskerk	€ 258.478		€ -	€ -4.398 f	€ 254.080
Wijkgemeente Bethlehemkerk					
Bethlehemkerk	€ 439.656		€ 10.373	€ 15.000 g	€ 465.029
	€ 4.187.845	€ 2.883	€ -21.513	€ 66.072	€ 4.235.287

* Een positief saldo wordt toegevoegd aan de wijkreserve, een negatief saldo wordt van de wijkreserve afgehaald voorzover het saldo negatiever is dan het saldo dat was begroot.

specificatie kolom overig:

	diversen	legaten	mutatie
a) verbouwing	€ 10.255	€ 454	€ -9.801
b) gift tbv 0,3 Fte ds. Nijveld	€ -55.000	€ 52.609	€ 90.996
besteding gift 2020	€ 14.131		
procesbegeleider	€ 2.482		
c) verbouwing, procesbeg.	€ 12.232		€ -12.232
d) t.l.v. wijkres.Jul.kerk:			€ -12.296
uitgaven quotum etc.	€ 12.728		
Hoopvol Transvaal	€ 3.949		
kerkelijke bijdr.en rente	€ -4.381		
e) kerkelijk werker	€ 1.197		€ -1.197
f) orgel	€ 4.398		€ -4.398
g) gift	€ -15.000		€ 15.000
	€ -13.009	€ 53.063	€ 66.072

Fondsen derden

	saldo 31-12-2019	rente	onttrekking	saldo 31-12-2020
Brouwer Kilchmeyer	€ 68.702		€ -	€ 68.702
Fonds voormalige Ger.Kerk	€ 7.769		€ -	€ 7.769
Totaal fondsen derden	€ 76.471	€ -	€ -	€ 76.471

Fonds Brouwer Kilchmeyer

Het fonds Brouwer Kilchmeyer € 68.702 is sinds eind 2003 afgelost en werd niet herbelegd. Rentebaten worden wel uitgekeerd aan de Stichting Christelijk Onderwijs te 's-Gravenhage op basis van het rentepercentage van de wijkreserve.

Toelichting op de balans

<u>Voorzieningen</u>	saldo 31-12-2019	dotaties	vrijval	onttrekkingen	saldo 31-12-2020
<u>Onderhoudsfondsen</u>					
Kerkgebouwen eigen beheer	€ 395.166	€ 141.445	€ -	€ -45.924	€ 490.687
Kerkgebouwen beheer door derden	€ 700.000	€ -	€ -350.000	€ -118.080	€ 231.920
Pastorieën, kosterswoningen, overig onroerend goed	€ 244.164	€ 75.000	€ -	€ -18.099	€ 301.065
Subtotaal	€ 1.339.330	€ 216.445	€ -350.000	€ -182.103	€ 1.023.672

Een deel van de dotaties wordt gefinancierd vanuit subsidies.

De voorziening is berekend volgens de door PKN goedgekeurde methode waarbij een meerjarenplan voor onderhoud is opgesteld en de benodigde dotaties vervolgens over de periode zijn gespreid.

Hierbij wordt bewaakt dat de voorziening niet onder 0 uit zal komen in enig jaar.

Voorziening Kerkgebouwen beheer door derden: het groot onderhoud van de Grote of Sint-Jacobskerk, de Nieuwe Kerk en de Kloosterkerk komt ten laste van de respectievelijke beheerstichtingen. Bij het opmaken van de jaarrekening was er geen verwachting, dat er ten laste van de Protestantse Kerk Den Haag uitstroom van middelen zal zijn voor het groot onderhoud van deze drie kerken.

Er zijn twee uitzonderingen:

- 1) Het opgenomen bedrag betreft de verwachte maximale uitstroom van middelen voor eenmalige renovatie van de toiletgroepen en de verwarming van de Grote of Sint-Jacobskerk.
In 2019 is een maximale toezegging van € 700.000 opgenomen voor eenmalige renovatie van de toiletgroepen en de verwarming van de Grote of Sint-Jacobskerk. Bij het opmaken van de jaarrekening 2020 is de verwachting dat de kosten niet meer dan € 350.000 bedragen, zodat een bedrag van € 350.000 vrijvalt, daarnaast is er € 118.080 reeds besteed.
- 2) Er is geen voorziening opgenomen voor het groot onderhoud daken en goten van de Kloosterkerk. De toestand van daken en goten is volgens opname door Monumentenwacht goed. In de loop van 2020 en 2021 is hierover overleg met de het bestuur van de Stichting Kloosterkerk in gang gezet. Ook voor het groot onderhoud daken en goten van de Kloosterkerk was er bij het opmaken van de jaarrekening geen verwachting, dat er uitstroom van middelen zal zijn ten laste van de Protestantse Kerk Den Haag.

Kortlopende schulden

Crediteuren en overige schulden	31-12-2020	31-12-2019
<u>Centraal</u>		
Crediteuren	€ 179.339	€ 193.516
Loonheffing	€ 28.860	€ 45.014
Vakantiegeld	€ 20.710	€ 22.758
Reservering verlofdagen	€ 16.105	€ 22.532
Rekening courant Abdijkerkhof	€ 102.183	€ 109.031
Omzetbelasting	€ -	€ 19.368
Borgsom Exoduskerk	€ 50.000	€ 50.000
Borgsom Ontmoetingskerk	€ -	€ 135.000
Vooruitontvangen subsidies diverse gebouwen	€ 31.276	€ 21.969
Ontvangen bedragen t.b.v. Eglise Evangelique De La Haye	€ 26.683	€ -
<i>Gemeentesubsidie Grote Kerk</i>	€ 2.269	€ -
<i>BRIM subsidie Grote Kerk</i>	€ 104.217	€ -
<i>Subsidie Grote Kerk realisatie 2019</i>	€ -13.284	€ -
	€ 93.202	€ -
<i>Toezegging AK bijdrage exploitatietekort SGoJK</i>	€ 150.000	€ -
<i>Overgemaakte leningen SGoJK</i>	€ -50.000	€ -
<i>Voorgesloten kosten SGoJK</i>	€ -54.131	€ -
	€ 45.869	€ -
Overig	€ 83.186	€ 70.148
<u>Wijkgemeenten</u>		
Collecten derden	€ 4.364	€ 8.294
Overig	€ 91.820	€ 85.382
<u>Totaal kortlopende schulden</u>	€ 773.597	€ 783.012

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De Grote of Sint-Jacobskerk is tot en met 2018 in exploitatie gegeven aan de Stichting Grote Kerk. Door de stichting werd een symbolisch huurbedrag betaald.

Daarnaast kwamen de gebruikelijke eigenaarslasten (verzekeringen, belastingen en dergelijke) en de gebruikerslasten (energiekosten, precariorechten, inboedelverzekering en dergelijke) voor rekening van de stichting.

Gedurende 2019 is de Grote of Sint-Jacobskerk door de PGG beheerd omdat de gebruikersovereenkomst met de Stichting Grote Kerk per 31 december 2018 is beëindigd.

De exploitatie van de Grote of Sint-Jacobskerk over 2019 is daarom opgenomen in de vergelijkende cijfers over 2019 in deze jaarrekening.

Voor de exploitatie vanaf 2020 is er per 21 januari 2020 een nieuwe stichting opgericht.

In het bestuur van deze stichting is de CvK vertegenwoordigd. De naam van de nieuwe stichting is Stichting Grote of Sint-Jacobskerk. Deze stichting heeft als doel het in stand houden en het exploiteren van de Grote of Sint-Jacobskerk. Het groot onderhoud valt onder verantwoordelijkheid van deze stichting. Ook Stichting Fondsbeheer Grote Kerk draagt bij aan het groot onderhoud, evenals de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (deze laatste voor maximaal 50% van de kosten van groot onderhoud).

Uiteindelijk kan het voorkomen dat de PGG als eigenaar van de kerk moet bijdragen in het groot onderhoud. Dit valt echter niet te kwantificeren.

De Nieuwe Kerk is langdurig (voor 99 jaar) aan de Stichting Nieuwe Kerk in gebruik gegeven.

Door de stichting wordt een symbolisch bedrag betaald voor gebruik. De stichting is met de exploitatie en het onderhoud van het gebouw belast en draagt alle kosten, die daarmee verbonden zijn. De erfpachtovereenkomst expireert in 2068.

De Kloosterkerk is in gebruik gegeven aan de Stichting Kloosterkerk. Aan de stichting wordt geen verbruiksvergoeding in rekening gebracht. De kosten verbonden aan de exploitatie en het onderhoud van het gebouw zijn echter voor rekening van de stichting, uitgezonderd het groot onderhoud aan daken en goten.

Bij het opmaken van de jaarrekening was er geen verwachting, dat er ten laste van de Protestantse Kerk Den Haag uitstroom van middelen zal zijn voor het groot onderhoud van daken en goten van de Kloosterkerk.

De door de Haagse Hervormde Gemeente met de stichting aangegane verhoudingsregeling is van rechtswege op de Protestantse Gemeente te 's-Gravenhage overgegaan, deze regeling is per 15 december 2014 vastgesteld.

Bij de totstandkoming van de PKN in 2004 is Gereformeerde KAZ Oost (GKO) niet gefuseerd met de PGG. Er is toen een splitsing gemaakt waarbij een verrekening heeft plaatsgevonden op basis van ledenaantallen, waarbij het % voor de PGG op 35,8% werd vastgesteld. De verrekening betrof de algemene reserve per 31 december 2003. Niet afgerekend werd de stille reserve die besloten lag in de drie kerkgebouwen Christus Triumfatorkerk, Pax Christikerk, Noorderkerk en de pastorie. Verrekening van deze stille reserve komt pas aan de orde bij vervreemding, afstoting of onttrekking aan de eredienst. In dat geval bedraagt de afrekening 35,8% van het verschil tussen netto verkoopopbrengst (dan wel taxatiewaarde) en boekwaarde per 31 december 2003. Per deze datum bedroeg de boekwaarde van de kerkgebouwen en pastorie samen € 204.205.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten

	jaarrekening 2020	begroting 2020	jaarrekening 2019
80 opbrengsten onroerende zaken			
80.20 huuropbrengsten kerkgebouwen	€ 317.567	€ 366.756	€ 383.830
80.40 huuropbrengsten pastorieën	€ 15.554	€ 15.000	€ 15.599
80.50 huuropbrengsten kosterswoningen	€ 20.704	€ 21.600	€ 21.657
80.60 opbrengsten Grote Kerk	€ -	€ -	€ 284.409
80.70 overige gebouwen	€ 82.318	€ 81.200	€ 86.638
80.91 opbrengsten catering	€ 20.720	€ 59.767	€ 57.120
totaal	€ 456.863	€ 544.323	€ 849.253

	jaarrekening	begroting
Uitsplitsing huuropbrengst kerkgebouwen:		
Lukaskerk	16.868	25.000
CTK	67.980	67.980
Marcuskerk	38.973	27.500
Bergkerk	74.547	68.000
Maranathakerk	38.061	48.000
Bosbeskapel	17.323	15.450
Shalomkerk	23.700	26.000
Abdijkerk	12.056	26.826
Bethlehemkerk	22.598	30.000
gesloten/ verkochte gebouwen	5.461	32.000
	317.567	366.756

81 opbrengsten uit rente en dividenden			
81.10 rente van banken	€ 1.163	€ 2.010	€ 1.959
81.20 rente hypotheke u/g en leningen u/g	€ 34.860	€ 36.900	€ 37.926
81.40 opbrengst uit aandelen- en obligatie(fondsen)	€ 155.796	€ 155.000	€ 140.452
totaal	€ 191.819	€ 193.910	€ 180.337

82 opbrengsten uit stichtingen/kassen en fondsen			
82.99 overige opbrengsten: bijdragen derden predikanten e.d.	€ 78.301	€ 16.871	€ 27.468
totaal	€ 78.301	€ 16.871	€ 27.468

De overige opbrengsten bestaan onder meer uit: projecten (o.a. Brood vd Buurt € 9.500), bijdragen derden voor predikanten € 14.000, bijdrage ouderenwerk diaconie € 7.500, zwangerschapuitk. € 6.000, bijdrage cantate e.d. € 7.400, doorbel.uren koster € 5.000
--

<i>transportregel baten structureel</i>	€ 726.983	€ 755.104	€ 1.057.058
---	-----------	-----------	-------------

Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten

	jaarrekening 2020	begroting 2020	jaarrekening 2019
<i>transportregel baten structureel</i>	€ 726.983	€ 755.104	€ 1.057.058
83 opbrengsten levend geld			
83.10 vrijwillige bijdragen	€ 1.020.338	€ 971.164	€ 993.191
83.20 opbrengst collecten	€ 87.655	€ 77.329	€ 87.111
83.30 giften	€ 55.567	€ 27.271	€ 42.397
83.40 kerkteléfono	€ 1.773	€ 1.955	€ 2.699
83.41 opbrengsten kerkblad, bijdrage Diaconie aan kerkblad	€ 35.790	€ 35.000	€ 34.491
83.60 solidariteitskas	€ 23.420	€ 19.231	€ 26.861
83.70 (wijk)kassen	€ 2.972	€ 1.460	€ 4.390
83.99 overige opbrengsten levend geld	€ 8.700	€ 24.151	€ 25.111
totaal	€ 1.236.215	€ 1.157.561	€ 1.216.251
84 door te zenden collecten en giften			
84.29 collecten voor derden	€ 9.804	€ -	€ 23.745
totaal	€ 9.804	€ -	€ 23.745
85 opbrengsten uit subsidies en bijdragen			
85.10 subsidies gemeente en rijk voor kerkgebouwen	€ 5.445	€ 35.000	€ 40.842
85.20 bijdragen derden: doorbelastingen (zie 43.13, 43.30, 45.99)	€ 148.215	€ -	€ 129.729
85.30 bijdragen derden aan Pionieren, bijdrage Kloosterkerk	€ 69.390	€ 90.500	€ 62.975
totaal	€ 223.050	€ 125.500	€ 233.546

vrijwillige bijdragen:	jaarrekening	begroting
Zuidwest	375.235	374.164
West	180.101	180.000
De Drieklank	85.285	80.500
Haagse Hout-Archipel	152.510	134.000
Lukaskerk	55.309	47.000
Bethlehemkerk	168.645	152.500
Overig/Centraal	3.253	3.000
	1.020.338	971.164
De subsidies betreffen het gerealiseerde deel van ontvangen gemeente- en rijks-subsidies voor de Abdijkerk, Bethlehemkerk en Shalomkerk		
De bijdragen derden bestaan onder meer uit bijdragen van PKN Landelijk voor pioniersplekken € 35.500 en een bijdrage van de Kloosterkerk € 7.500.		

Totaal baten structureel	€ 2.196.052	€ 2.038.165	€ 2.530.600
---------------------------------	-------------	-------------	-------------

Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten

	jaarrekening 2020	begroting 2020	jaarrekening 2019
40 kosten kerkelijke gebouwen exclusief afschrijvingen			
40.20 kerkgebouwen			
40.21 klein onderhoud kerkgebouwen	€ 73.581	€ 84.076	€ 79.102
40.23 verzekeringen	€ 32.831	€ 34.330	€ 25.398
40.24 energie en water	€ 118.681	€ 129.162	€ 128.755
40.27 dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	€ 161.445	€ 191.000	€ 167.558
40.29 overige kosten, met name Beheer Vastgoed	€ 75.944	€ 83.215	€ 99.045
40.40 pastorieën			
40.41 onderhoud	€ 184	€ 3.000	€ 4.506
40.47 dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
40.50 kosterswoningen			
40.51 onderhoud	€ 3.050	€ 3.900	€ 4.258
40.57 dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
totaal	€ 515.716	€ 578.683	€ 558.622

dotatie voorziening per gebouw:

Lukaskerk	17.000
CTK	20.000
Marcuskerk	17.000
Bergkerk	17.000
Maranathakerk	17.000
Bosbeskapel	17.000
Shalomkerk	17.000
Abdijkerk	17.000
Bethlehemkerk	17.000
subsidies	5.445
	161.445
overige kosten vastgoed (40.29):	
Beheer Vastgoed	39.023
Schoonmaakkosten (wijken)	16.148
Overig	20.773
	75.944

<i>transportregel lasten structureel</i>	€ 515.716	€ 578.683	€ 558.622
--	-----------	-----------	-----------

Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten

	jaarrekening 2020	begroting 2020	jaarrekening 2019
<i>transportregel lasten structureel</i>	€ 515.716	€ 578.683	€ 558.622
41 kosten overige eigendommen en inventarissen			
41.39 Huisvesting Kerkelijk Bureau	€ 20.300	€ 20.000	€ 20.378
41.60 Grote Kerk			
41.69 kosten Grote Kerk	€ -	€ -	€ 283.485
41.70 overige gebouwen			
41.71 onderhoud	€ 28.696	€ 22.300	€ 23.224
41.77 dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
41.90 overige kosten (on)roerende zaken			
41.95 buffetten	€ 18.437	€ 38.340	€ 32.062
totaal	€ 92.433	€ 105.640	€ 384.149
42 afschrijvingen onroerende zaken, installaties/invent.			
42.70 afschrijving gebouwen	€ 34.805	€ -	€ 34.805
42.98 afschrijving inventarissen	€ 7.139	€ 9.079	€ 9.352
totaal	€ 41.944	€ 9.079	€ 44.157
43 pastoraat resp. diaconaal pastoraat			
43.10 eigen predikanten	€ 723.817	€ 706.782	€ 760.095
43.13 bijdragen aan derden in traktementen	€ 58.012	€ -	€ 55.380
43.30 doorbelastingen salariskosten	€ 64.930	€ -	€ 55.543
43.33 preekvoorziening	€ 33.463	€ 43.195	€ 40.646
43.39 overige kosten pastoraat	€ 6.250	€ 6.850	€ 5.500
43.40 lasten pioniersplekken	€ 107.921	€ 155.000	€ 152.094
totaal	€ 994.393	€ 911.827	€ 1.069.258

	jaarrekening	begroting
Predikanten/ hbo-kerk.werkers, FTE's	7,8	7,7
43.13 betreft traktementskosten voor VV Houtrust en VCG Zoetermeer.		
43.30 betreft salariskosten voor het Aandachtscentrum.		
zie ook 45.99 en doorbelasting 85.20, per saldo nihil		

<i>transportregel lasten structureel</i>	€ 1.644.486	€ 1.605.229	€ 2.056.186
--	-------------	-------------	-------------

Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten

	jaarrekening 2020	begroting 2020	jaarrekening 2019
<i>transportregel lasten structureel</i>	€ 1.644.486	€ 1.605.229	€ 2.056.186
44 lasten kerkdiensten en kerkelijke activiteiten			
44.10 kerkdiensten	€ 17.107	€ 30.257	€ 26.551
44.50 wijkwerk en gemeenteavonden	€ 8.995	€ 12.750	€ 13.933
44.60 jeugdwerk	€ 6.155	€ 8.307	€ 4.533
44.99 overige kosten kerkelijke activiteiten	€ 8.259	€ 13.216	€ 17.176
totaal	€ 40.516	€ 64.530	€ 62.193
45 verplichtingen/bijdragen aan andere organen			
45.10 afdrachten voor quotum	€ 58.278	€ 57.954	€ 59.064
45.30 bijdragen classes en streekverbanden	€ 26.100	€ 26.100	€ 26.100
45.60 afdrachten voor de solidariteitskas	€ 22.604	€ 24.998	€ 23.718
45.99 overige bijdragen	25.273	-	16.889
totaal	€ 132.255	€ 109.052	€ 125.771

45.99 overige bijdragen betreft kosten die zijn gemaakt ten behoeve van en worden doorbelast aan derden, zie 85.20, 43.13 en 43.30, per saldo nihil:

43.13	€ 58.012
43.30	€ 64.930
45.99	€ 25.273
85.20	€ -148.215
	€ -

46 salarissen en vergoedingen			
46.10 kosteren	€ 341.617	€ 343.350	€ 353.379
46.20 organisten	€ 61.962	€ 62.008	€ 61.131
46.30 administratief personeel en overig personeel			
46.31 salarissen en toeslagen (kerkelijk bureau)	€ 144.227	€ 170.200	€ 172.769
46.39 overige vergoedingen	€ 5.296	€ 6.100	€ 4.643
46.40 overige kosten personeel/vrijwilligers			
46.42 vergoedingen vrijwilligers	€ 6.800	€ 4.500	€ 2.350
totaal	€ 559.902	€ 586.158	€ 594.272

	jaarrekening	begroting
Kosters, FTE's	5,8	5,6
Organisten, FTE's	0,5	0,5
Kerkelijk bureau	3,5	3,5
Van het bedrag onder 46.42 is € 5.100 teruggestort als gift, geboekt onder 83.30.		

<i>transportregel lasten structureel</i>	€ 2.377.159	€ 2.364.969	€ 2.838.422
--	-------------	-------------	-------------

Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten

	jaarrekening 2020	begroting 2020	jaarrekening 2019
<i>transportregel lasten structureel</i>	€ 2.377.159	€ 2.364.969	€ 2.838.422
47 kosten beheer, administratie en archief			
47.11 (wijk)kerkenraad	€ 5.598	€ 5.600	€ 3.917
47.20 bureaubehoeften en drukwerk	€ 24.846	€ 33.775	€ 24.327
47.30 telefoon	€ 6.941	€ 7.000	€ 6.250
47.40 administratie en archief	€ 8.906	€ 10.000	€ 8.824
47.41 ledenregistratie	€ 53.710	€ 58.054	€ 57.698
47.42 financiële administratie	€ 65.594	€ 85.000	€ 76.199
47.50 jaarrekeningcontrole	€ 44.191	€ 13.000	€ 12.705
47.60 verzekeringen (WA, diefstal, verz.vrijwilligers, etc.)	€ 1.495	€ 4.500	€ 3.603
47.70 publiciteit	€ 44.616	€ 40.000	€ 42.193
47.80 kerktelefoon	€ 6.499	€ 4.343	€ 3.791
47.81 kerkblad	€ 12.625	€ 15.100	€ 13.079
47.99 overige kosten	€ 47.425	€ 42.539	€ 23.140
totaal	€ 322.446	€ 318.911	€ 275.726
48 rentelasten/bankkosten			
48.11 bankkosten	€ 14.221	€ 3.761	€ 3.854
48.40 rente bestemmingsreserves	€ 1.374	€ 1.400	€ 1.374
48.99 overige rentelasten en bankkosten	€ 69.961	€ 77.120	€ 81.714
totaal	€ 85.556	€ 82.281	€ 86.942
53 afdrachten door te zenden collecten en giften			
53.21 collecten voor derden	€ 9.804	€ -	€ 23.745
totaal	€ 9.804	€ -	€ 23.745
Totaal lasten structureel	€ 2.794.965	€ 2.766.161	€ 3.224.835
Resultaat (verlies) structureel	€ -598.913	€ -727.996	€ -694.235

Exploitatie overzicht centraal+wijkgemeenten

	jaarrekening 2020	begroting 2020	jaarrekening 2019
95 incidentele baten			
95.10 incidentele baten	€ 557.589	€ -	€ 189.920
95.21 koersresultaat beleggingen	€ 257.396	€ -	€ 1.146.572
95.30 boekwinsten onroerende zaken	€ 2.288.372	€ -	€ 1.062.804
95.40 ontvangen legaten/erfenissen	€ 65.249	€ -	€ 925.785
totaal	€ 3.168.607	€ -	€ 3.325.082

Het saldo van 95.10 van 2019 bestaat uit een post van € 156.000 vanwege de waardering van panden op actuele waarde plus de post van € 33.920 uit de jaarrekening 2019.

Het saldo 95.10 van 2020 omvat o.a. vrijval deel van voorziening Grote Kerk € 350.000, mutatie waardering vastgoedbeleggingen € 149.000 en gift aan Bergkerk € 55.000.

De boekwinst onder 95.30 betreft:

Valkenboskerk € 938.190 en Ontmoetingskerk € 1.350.182

Legaten:

Legaten Centraal	€ 12.186
Legaten Wijken	€ 53.063 a)

a) Maakt deel uit van Bijzonder resultaat wijken, totaal € 66.072, zie ook hierna de toelichting onder 65.

60.10 incidentele lasten ten laste van bestemmings/wijk-reserves	€ 51.320	€ -	€ 67.911
totaal	€ 51.320	€ -	€ 67.911

65 incidentele lasten

65.10 dotatie onderhoudsvoorziening Grote Kerk	€ -	€ -	€ 700.000
65.10 incidentele lasten overig	€ 617.369	€ -	€ 55.559
totaal	€ 617.369	€ -	€ 755.559

Incidentele baten/lasten ten laste van bestemmings/wijk-reserves:

kosten t.l.v. orgelfonds Lukaskerk	€ 9.329
diverse incidentele posten t.l.v. wijkreserves	€ 41.991
totaal	€ 51.320

De volgende posten maken deel uit van het bijzonder resultaat in de wijk-reserves (zie Eigen vermogen, specificatie wijkreserves, kolom Bijzonder resultaat):

diverse incidentele posten t.l.v. wijkreserves	€ -41.991
gift aan Bergkerk	€ 55.000
legaten t.g.v. wijken	€ 53.063
totaal	€ 66.072

65.10 incidentele lasten overig bestaan uit afwaardering van de lening aan Stichting SCW (€ 431.648), toezegging van bijdrage aan exploitatietekort SGoJK (€ 150.000) en enkele kleinere posten.

Resultaat incidenteel	€ 2.499.918	€ -	€ 2.501.611
------------------------------	-------------	-----	-------------

Totaal resultaat	€ 1.901.005	€ -727.996	€ 1.807.376
-------------------------	-------------	------------	-------------

Abdijkerkhof

jaarrekening 2020 jaarrekening 2019

Baten

Baten m.b.t. begrafenissen	€	19.400	€	13.130
Baten onderhoud	€	21.050	€	18.997
Baten grafrechten	€	16.498	€	14.986
	€	56.948	€	47.113

Lasten

Lasten m.b.t. begrafenissen	€	22.679	€	19.411
Lasten onderhoud	€	10.493	€	11.682
Overige lasten - grafrechten	€	8.020	€	929
	€	41.192	€	32.022

Resultaat

	€	15.756	€	15.091
--	---	--------	---	--------

Activa

	2020		2019		
<i>Vaste activa</i>					
Materiële vaste activa					
Inventaris	€	960	€	1.520	
		€	960	€	1.520
<i>Vlottende activa</i>					
Vorderingen op korte termijn					
Debiteuren	€	4.082	€	1.947	
Overige vorderingen	€	102.183	€	109.031	
		€	106.265	€	110.978
Liquide middelen		€	155.911	€	131.957
		€	263.136	€	244.455

Passiva

	2020		2019		
Eigen vermogen					
Algemene reserve	€	55.774	€	40.018	
		€	55.774	€	40.018
Schulden op korte termijn					
Crediteuren	€	2.560	€	380	
Overige schulden	€	204.802	€	204.057	
		€	207.362	€	204.437
		€	263.136	€	244.455

Voor het groot onderhoud is geen aparte voorziening opgenomen. Het eigen vermogen kan niet worden uitgekeerd en heeft als enig doel als buffer te dienen voor toekomstig groot onderhoud.

Bijlage: Exploitatie overzicht centraal

	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>
	<i>2020</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>
80 opbrengsten onroerende zaken			
80.20 huuropbrengsten kerkgebouwen	€ 5.461	€ 32.000	€ 43.861
80.40 huuropbrengsten pastorieën	€ 15.554	€ 15.000	€ 15.599
80.50 huuropbrengsten kosterswoningen	€ 20.704	€ 21.600	€ 21.657
80.60 opbrengsten Grote Kerk	€ -	€ -	€ 284.409
80.70 overige gebouwen	€ 82.318	€ 81.200	€ 86.638
totaal	€ 124.037	€ 149.800	€ 452.164
81 opbrengsten uit rente en dividenden			
81.10 rente van banken	€ 1.163	€ 2.000	€ 1.720
81.20 rente hypotheke u/g en leningen u/g	€ 34.860	€ 36.900	€ 37.926
81.40 opbrengst uit aandelen- en obligatie(fondsen)	€ 155.796	€ 155.000	€ 140.452
totaal	€ 191.819	€ 193.900	€ 180.098
83 opbrengsten levend geld			
83.10 vrijwillige bijdragen	€ 3.252	€ 3.000	€ 999
83.20 opbrengst collecten	€ 1.413	€ 2.500	€ 2.907
83.30 giften	€ 11.610	€ 9.000	€ 3.045
83.41 opbrengsten kerkblad, bijdrage Diaconie aan kerkblad	€ 23.793	€ 20.000	€ 21.118
83.99 overige opbrengsten levend geld	€ 390	€ -	€ 6.894
totaal	€ 40.458	€ 34.500	€ 34.963
85 opbrengsten uit subsidies en bijdragen			
85.10 subsidies gemeente en rijk voor kerkgebouwen	€ 5.445	€ 35.000	€ 40.842
85.20 bijdragen derden: doorbelastingen (zie 43.13, 43.30, 45.99)	€ 148.215	€ -	€ 129.729
85.30 bijdragen derden aan Pionieren, bijdrage Kloosterkerk	€ 69.390	€ 90.500	€ 62.975
totaal	€ 223.050	€ 125.500	€ 233.546
Totaal baten structureel	€ 579.364	€ 503.700	€ 900.771

Bijlage: Exploitatie overzicht centraal

	<i>jaarrekening</i> 2020	<i>begroting</i> 2020	<i>jaarrekening</i> 2019
40 kosten kerkelijke gebouwen exclusief afschrijvingen			
40.20 kerkgebouwen			
40.21 klein onderhoud kerkgebouwen	€ 7.863	€ 15.000	€ 11.083
40.27 dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	€ 5.445	€ 35.000	€ 27.558
40.29 overige kosten, met name Beheer Vastgoed	€ 39.023	€ 50.000	€ 72.723
40.40 pastorieën			
40.41 onderhoud	€ 184	€ 3.000	€ 4.506
40.47 dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
40.50 kosterswoningen			
40.51 onderhoud	€ 3.050	€ 3.900	€ 4.258
40.57 dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
totaal	€ 105.565	€ 156.900	€ 170.128
41 kosten overige eigendommen en inventarissen			
41.39 Huisvesting Kerkelijk Bureau	€ 20.300	€ 20.000	€ 20.378
41.60 Grote Kerk			
41.69 kosten Grote Kerk	€ -	€ -	€ 283.485
41.70 overige gebouwen			
41.71 onderhoud	€ 28.696	€ 22.300	€ 23.224
41.77 dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
41.90 overige kosten (on)roerende zaken			
totaal	€ 73.996	€ 67.300	€ 352.087
42 afschrijvingen onroerende zaken, installaties/invent.			
42.70 afschrijving gebouwen	€ 34.805	€ -	€ 34.805
42.98 afschrijving inventarissen	€ 400	€ 1.000	€ 460
totaal	€ 35.205	€ 1.000	€ 35.265
43 pastoraat resp. diaconaal pastoraat			
43.13 bijdragen aan derden in traktementen	€ 58.012	€ -	€ 55.380
43.30 doorbelastingen salariskosten	€ 64.930	€ -	€ 55.543
43.39 overige kosten pastoraat	€ 6.250	€ 6.850	€ 5.500
43.40 lasten pioniersplekken	€ 107.921	€ 155.000	€ 152.094
totaal	€ 237.113	€ 161.850	€ 268.517
<i>transportregel lasten structureel</i>	€ 451.879	€ 387.050	€ 825.997

Bijlage: Exploitatie overzicht centraal

	jaarrekening 2020	begroting 2020	jaarrekening 2019
<i>transportregel lasten structureel</i>	€ 451.879	€ 387.050	€ 825.997
44 lasten kerkdiensten en kerkelijke activiteiten			
44.10 kerkdiensten	€ 3.958	€ 13.000	€ 12.506
totaal	€ 3.958	€ 13.000	€ 12.506
45 verplichtingen/bijdragen aan andere organen			
45.30 bijdragen classes en streekverbanden	€ 26.100	€ 26.100	€ 26.100
45.99 overige bijdragen en contributies	25.273	-	16.889
totaal	€ 51.373	€ 26.100	€ 42.989
46 salarissen en vergoedingen			
46.30 administratief personeel en overig personeel			
46.31 salarissen en toeslagen (kerkelijk bureau)	€ 144.227	€ 170.200	€ 172.769
46.39 overige vergoedingen	€ 5.296	€ 6.100	€ 4.643
46.40 overige kosten personeel/vrijwilligers			
46.42 vergoedingen vrijwilligers	€ 6.800	€ 4.500	€ 2.350
totaal	€ 156.323	€ 180.800	€ 179.762
47 kosten beheer, administratie en archief			
47.11 (wijk)kerkenraad	€ 5.598	€ 5.600	€ 3.917
47.20 bureaubehoeften en drukwerk	€ 13.470	€ 18.000	€ 12.055
47.30 telefoon	€ 6.941	€ 7.000	€ 6.250
47.40 administratie en archief	€ 8.906	€ 10.000	€ 8.824
47.42 financiële administratie	€ 65.594	€ 85.000	€ 76.199
47.50 jaarrekeningcontrole	€ 44.191	€ 13.000	€ 12.705
47.60 verzekeringen (WA, diefstal, verz.vrijwilligers, etc.)	€ 1.495	€ 4.500	€ 3.603
47.70 publiciteit	€ 44.616	€ 40.000	€ 42.193
47.99 overige kosten	€ 10.437	€ 22.500	€ 10.927
totaal	€ 201.248	€ 205.600	€ 176.673
48 rentelasten/bankkosten			
48.11 bankkosten	€ 12.218	€ 1.500	€ 1.514
48.40 rente bestemmingsreserves	€ 1.374	€ 1.400	€ 1.374
48.99 overige rentelasten en bankkosten	€ 151.715	€ 142.900	€ 147.609
totaal	€ 165.307	€ 145.800	€ 150.497
Totaal lasten structureel	€ 1.030.088	€ 958.350	€ 1.388.424
Resultaat (verlies) structureel	€ -450.724	€ -454.650	€ -487.653

Bijlage: Exploitatie overzicht centraal

	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>
	<i>2020</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>
95	incidentele baten		
95.10	incidentele baten	€ 557.589	€ - € 189.920
95.21	koersresultaat beleggingen	€ 257.396	€ - € 1.146.572
95.30	boekwinsten onroerende zaken	€ 2.288.372	€ - € 1.062.804
95.40	ontvangen legaten/erfenissen	€ 65.249	€ - € 925.785
	totaal	€ 3.168.607	€ - € 3.325.082
60.10	incidentele lasten ten laste van bestemmings/wijk-reserves	€ 51.320	€ - € 67.911
	totaal	€ 51.320	€ - € 67.911
65	incidentele lasten		
65.10	dotatie onderhoudsvoorziening Grote Kerk	€ -	€ - € 700.000
65.10	incidentele lasten overig	€ 617.369	€ - € 55.559
	totaal	€ 617.369	€ - € 755.559
Resultaat incidenteel	€ 2.499.918	€ -	€ 2.501.611
Totaal resultaat Centraal	€ 2.049.194	€ -454.650	€ 2.013.958

Bijlage: Resultaat van de wijken

<i>Per wijkgemeente</i>	<i>jaarrekening</i> 2020	<i>begroting</i> 2020	<i>jaarrekening</i> 2019
Wijkgemeente Den Haag Zuidwest			
Protestantse Wijkgemeente Abdijkerk	€ -2.114	€ 1.811	€ 21.717
Protestantse Wijkgemeente Bosbeskapel	€ -33.243	€ -10.860	€ -70.463
Protestantse Wijkgemeente Shalomkerk	€ -43.858	€ -105.000	€ -87.269
Subtotaal	€ -79.215	€ -114.049	€ -136.015
Wijkgemeente Den Haag West			
Protestantse Wijkgemeente Bergkerk	€ -23.298	€ -42.560	€ -41.386
Hervormde Wijkgemeente Maranathakerk	€ -23.632	€ -18.054	€ -29.393
Subtotaal	€ -46.930	€ -60.614	€ -70.779
Wijkgemeente De Drieklank			
Protestantse Wijkgemeente Juliana-/Valkenboskerk	€ -	€ -	€ -
Protestantse Wijkgemeente Marcuskerk en Kerk in Laak	€ -8.125	€ -55.646	€ -16.613
Subtotaal	€ -8.125	€ -55.646	€ -16.613
Wijkgemeenten Haagse Hout-Archipel			
Protestantse Wijkgemeente Duinzichtkerk	€ 16.361	€ 16.840	€ 23.723
Hervormde Wijkgemeente Christus Triumfatorkerk	€ -11.328	€ -14.630	€ -16.790
Subtotaal	€ 5.033	€ 2.210	€ 6.933
Wijkgemeente Lukaskerk			
Protestantse Wijkgemeente Lukaskerk	€ -29.326	€ -45.247	€ 4.679
Subtotaal	€ -29.326	€ -45.247	€ 4.679
Wijkgemeente Bethlehemkerk			
Bijzondere Protestantse Wijkgemeente Bethlehemkerk	€ 10.373	€ 0	€ 5.210
Subtotaal	€ 10.373	€ 0	€ 5.210
Totaal Combinatie I-VI	€ -148.190	€ -273.346	€ -206.585
Afronding	€ 1	€ -	€ 3
Totaal resultaat gewone activiteiten	€ -148.189	€ -273.346	€ -206.582

Bijlage: Exploitatie overzicht wijkgemeenten

	Zuidwest		West		De Drieklank	
	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>
	2020	2020	2020	2020	2020	2020
80 opbrengsten onroerende zaken						
80.20 huuropbrengsten kerkgebouwen	53.079	68.276	112.608	116.000	38.973	27.500
80.91 opbrengsten catering	8.372	31.517	9.113	25.000	-	250
totaal	€ 61.451	€ 99.793	€ 121.721	€ 141.000	€ 38.973	€ 27.750
81 opbrengsten uit rente en dividenden						
81.10 rente van banken	-	-	-	10	-	-
81.99 overige rente opbrengsten	21.616	20.260	19.732	6.440	15.792	14.280
totaal	€ 21.616	€ 20.260	€ 19.732	€ 6.450	€ 15.792	€ 14.280
82 opbrengsten uit stichtingen/kassen en fondsen						
82.99 overige opbrengsten: bijdragen derden predikanten e.d.	15.314	4.600	27.600	8.771	8.328	-
totaal	€ 15.314	€ 4.600	€ 27.600	€ 8.771	€ 8.328	€ -
83 opbrengsten levend geld						
83.10 vrijwillige bijdragen	375.235	374.164	180.101	180.000	85.285	80.500
83.20 opbrengst collecten	13.728	14.829	6.127	6.800	12.277	5.950
83.30 giften	12.516	4.311	5.119	4.000	5.042	1.700
83.40 kerktelefoon	460	805	-	-	100	50
83.41 opbrengsten kerkblad	-	-	6.927	7.000	47	2.000
83.60 solidariteitskas	10.496	9.081	4.725	4.750	1.685	1.400
83.70 (wijk)kassen	100	160	-	-	353	200
83.99 overige opbrengsten levend geld	2.542	4.101	4.802	16.000	966	1.850
totaal	€ 415.077	€ 407.451	€ 207.801	€ 218.550	€ 105.755	€ 93.650
84 door te zenden collecten en giften						
84.29 collecten voor derden	-	-	2.734	-	-	-
totaal	€ -	€ -	€ 2.734	€ -	€ -	€ -

Bijlage: Exploitatie overzicht wijkgemeenten

	Zuidwest		West		De Drieklank	
	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>
	2020	2020	2020	2020	2020	2020
40 kosten kerkelijke gebouwen exclusief afschrijvingen						
40.21 klein onderhoud kerkgebouwen	28.771	32.076	13.135	15.000	2.847	4.500
40.23 verzekeringen	10.009	7.480	5.824	11.900	1.730	2.100
40.24 energie en water	27.437	41.012	23.411	25.850	16.991	14.500
40.27 dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	51.000	51.000	34.000	34.000	17.000	17.000
40.29 overige kosten	13.191	9.015	5.511	5.800	9.457	12.200
totaal	€ 130.408	€ 140.583	€ 81.881	€ 92.550	€ 48.025	€ 50.300
41 kosten overige eigendommen en inventarissen						
41.95 buffetten	3.905	14.290	11.454	18.500	231	800
totaal	€ 3.905	€ 14.290	€ 11.454	€ 18.500	€ 231	€ 800
42 afschrijvingen onroerende zaken, installaties/invent.						
42.98 afschrijving inventarissen	4.930	6.679	606	-	-	400
totaal	€ 4.930	€ 6.679	€ 606	€ -	€ -	€ 400
43 pastoraat resp. diaconaal pastoraat						
43.10 eigen predikanten	267.791	277.300	134.875	121.860	65.165	68.750
43.33 preekvoorziening	8.556	16.045	4.593	7.400	7.148	9.750
totaal	€ 276.347	€ 293.345	€ 139.468	€ 129.260	€ 72.313	€ 78.500
44 lasten kerkdiensten en kerkelijke activiteiten						
44.10 kerkdiensten	3.830	7.657	3.113	2.350	2.011	3.000
44.50 wijkwerk en gemeenteavonden	2.188	3.000	1.242	1.000	167	1.250
44.60 jeugdwerk	133	607	122	200	285	1.000
44.99 overige kosten kerkelijke activiteiten	3.571	8.366	3.963	3.300	725	1.050
totaal	€ 9.722	€ 19.630	€ 8.440	€ 6.850	€ 3.188	€ 6.300
45 verplichtingen/bijdragen aan andere organen						
45.10 afdrachten voor quotum	21.105	21.000	10.492	10.430	5.011	4.974
45.60 afdrachten voor de solidariteitskas	8.187	9.050	4.069	4.500	1.943	2.148
totaal	€ 29.292	€ 30.050	€ 14.561	€ 14.930	€ 6.954	€ 7.122
46 salarissen en vergoedingen						
46.10 kosters	97.750	97.120	119.868	126.990	30.289	28.570
46.20 organisten	13.629	11.598	22.976	23.770	8.644	9.580
totaal	€ 111.379	€ 108.718	€ 142.844	€ 150.760	€ 38.933	€ 38.150
47 kosten beheer, administratie en archief						
47.20 bureaubehoeften en drukwerk	4.363	8.025	1.587	3.650	362	800
47.41 ledenregistratie	19.735	20.440	9.560	10.660	5.131	5.854
47.80 kerktelefoon	691	768	15	250	40	750
47.81 kerkblad	-	-	6.323	5.500	634	1.000
47.99 overige kosten	1.263	2.939	6.540	1.900	847	1.000
totaal	€ 26.052	€ 32.172	€ 24.025	€ 21.960	€ 7.014	€ 9.404
48 rentelasten/bankkosten						
48.11 bankkosten	640	686	506	575	313	350
totaal	€ 640	€ 686	€ 506	€ 575	€ 313	€ 350
53 afdrachten door te zenden collecten en giften						
53.21 collecten van niet-diaconale aard	-	-	2.734	-	-	-
totaal	€ -	€ -	€ 2.734	€ -	€ -	€ -
Totaal resultaat	€ -79.217	€ -114.049	€ -46.931	€ -60.614	€ -8.123	€ -55.646

Bijlage: Exploitatie overzicht wijkgemeenten

	Haagse Hout-Archipel		Lukaskerk		Bethlehemkerk	
	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>
	2020	2020	2020	2020	2020	2020
80 opbrengsten onroerende zaken						
80.20 huuropbrengsten kerkgebouwen	67.980	67.980	16.868	25.000	22.598	30.000
80.91 opbrengsten catering	-	-	3.235	2.000	-	1.000
totaal	€ 67.980	€ 67.980	€ 20.103	€ 27.000	€ 22.598	€ 31.000
81 opbrengsten uit rente en dividenden						
81.10 rente van banken	-	-	-	-	-	-
81.99 overige rente opbrengsten	10.652	11.180	5.170	4.940	8.793	8.680
totaal	€ 10.652	€ 11.180	€ 5.170	€ 4.940	€ 8.793	€ 8.680
82 opbrengsten uit stichtingen/kassen en fondsen						
82.99 overige opbrengsten: bijdragen derden predikanten e.d.	3.750	-	3.750	3.500	19.560	-
totaal	€ 3.750	€ -	€ 3.750	€ 3.500	€ 19.560	€ -
83 opbrengsten levend geld						
83.10 vrijwillige bijdragen	152.510	134.000	55.309	47.000	168.645	152.500
83.20 opbrengst collecten	1.248	2.000	4.612	2.750	48.252	42.500
83.30 giften	-	-	5.063	2.500	16.217	5.760
83.40 kerktelefoon	-	-	-	-	1.213	1.100
83.41 opbrengsten kerkblad	-	-	-	-	5.023	6.000
83.60 solidariteitskas	1.705	1.500	2.115	750	2.695	1.750
83.70 (wijk)kassen	-	-	2.519	-	-	1.100
83.99 overige opbrengsten levend geld	-	1.000	-	1.200	-	-
totaal	€ 155.463	€ 138.500	€ 69.618	€ 54.200	€ 242.045	€ 210.710
84 door te zenden collecten en giften						
84.29 collecten voor derden	-	-	-	-	7.070	-
totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 7.070	€ -

Bijlage: Exploitatie overzicht wijkgemeenten

	Haagse Hout-Archipel		Lukaskerk		Bethlehemkerk	
	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>
	2020	2020	2020	2020	2020	2020
40 kosten kerkelijke gebouwen exclusief afschrijvingen						
40.21 klein onderhoud kerkgebouwen	5.000	5.000	4.613	2.500	11.352	10.000
40.23 verzekeringen	2.300	2.300	2.460	2.350	10.509	8.200
40.24 energie en water	15.000	15.000	6.459	8.800	29.384	24.000
40.27 dotaties aan onderhoudsvoorzieningen	20.000	20.000	17.000	17.000	17.000	17.000
40.29 overige kosten	-	-	4.298	3.900	4.464	2.300
totaal	€ 42.300	€ 42.300	€ 34.830	€ 34.550	€ 72.709	€ 61.500
41 kosten overige eigendommen en inventarissen						
41.95 buffetten	-	-	1.261	2.250	1.586	2.500
totaal	€ -	€ -	€ 1.261	€ 2.250	€ 1.586	€ 2.500
42 afschrijvingen onroerende zaken, installaties/invent.						
42.98 afschrijving inventarissen	-	-	870	1.000	333	-
totaal	€ -	€ -	€ 870	€ 1.000	€ 333	€ -
43 pastoraat resp. diaconaal pastoraat						
43.10 eigen predikanten	118.639	99.630	40.714	42.142	96.633	97.100
43.33 preekvoorziening	-	-	3.380	3.000	9.785	7.000
totaal	€ 118.639	€ 99.630	€ 44.094	€ 45.142	€ 106.418	€ 104.100
44 lasten kerkdiensten en kerkelijke activiteiten						
44.10 kerkdiensten	-	-	1.200	1.750	2.995	2.500
44.50 wijkwerk en gemeenteavonden	-	-	246	1.000	5.152	6.500
44.60 jeugdwerk	-	-	37	500	5.578	6.000
44.99 overige kosten kerkelijke activiteiten	-	-	-	500	-	-
totaal	€ -	€ -	€ 1.483	€ 3.750	€ 13.725	€ 15.000
45 verplichtingen/bijdragen aan andere organen						
45.10 afdrachten voor quotum	11.210	11.150	6.365	6.330	4.095	4.070
45.60 afdrachten voor de solidariteitskas	4.348	4.810	2.469	2.730	1.589	1.760
totaal	€ 15.558	€ 15.960	€ 8.834	€ 9.060	€ 5.684	€ 5.830
46 salarissen en vergoedingen						
46.10 kosters	32.500	32.500	26.929	27.740	34.282	30.430
46.20 organisten	1.000	1.000	2.294	2.800	13.419	13.260
totaal	€ 33.500	€ 33.500	€ 29.223	€ 30.540	€ 47.701	€ 43.690
47 kosten beheer, administratie en archief						
47.20 bureaubehoeften en drukwerk	-	-	1.195	1.000	3.869	2.300
47.41 ledenregistratie	9.672	10.860	5.632	6.270	3.980	3.970
47.80 kerktelefoon	-	-	-	75	5.753	2.500
47.81 kerkblad	-	-	-	-	5.668	8.600
47.99 overige kosten	13.143	13.200	348	1.000	14.848	-
totaal	€ 22.815	€ 24.060	€ 7.175	€ 8.345	€ 34.118	€ 17.370
48 rentelasten/bankkosten						
48.11 bankkosten	-	-	197	250	349	400
totaal	€ -	€ -	€ 197	€ 250	€ 349	€ 400
53 afdrachten door te zenden collecten en giften						
53.21 collecten van niet-diaconale aard	-	-	-	-	7.070	-
totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 7.070	€ -
Totaal resultaat	€ 5.033	€ 2.210	€ -29.326	€ -45.247	€ 10.373	€ -

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van het kerkgenootschap de Protestante Gemeente te 's Gravenhage

A. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van het kerkgenootschap de Protestante Gemeente te 's Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de op bladzijde 3 tot en met bladzijde 21 in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening 2020 van het kerkgenootschap de Protestante Gemeente te 's Gravenhage in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de door de entiteit gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in punt 1 in de toelichting van de jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het kerkgenootschap de Protestante Gemeente te 's Gravenhage zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen de aandacht op punt 1 in de toelichting van de jaarrekening waarin de basis voor financiële verslaggeving uiteen is gezet. De jaarrekening is opgesteld voor het bestuur van het kerkgenootschap de Protestante Gemeente te 's Gravenhage met als doel haar in staat te stellen te voldoen aan haar verantwoordingsplicht.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Hierdoor is de jaarrekening mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor de gemeenteleden, het College van Kerkrentmeesters en de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente te 's-Gravenhage en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

B. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening in overeenstemming met de door de entiteit gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in punt 1 in de toelichting van de jaarrekening. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 24 juni 2021

Dubois & Co. Registeraccountants

J.J.M. Huijbregts RA